JFTT - Lista 4 Zadanie 6

Jakub Jasków 268416

2 lutego 2024

Polecenie

Pokaż, że język

$$L = \{a^n b^n c^i : i \neq n\}$$

nie jest bezkontekstowy.

Lematy

Lemat o Pompowaniu (L.o.P.

Lemat o pompowaniu dla języków bezkontekstowych - niech L - język bezkontekstowy. Istnieje wtedy n - (stała pompowania) zależna tylko od danego języka L taka, że jeżeli $z \in L \land |z| \ge n$ to z = uvwxy oraz:

- $|vx| \ge 1$
- $|vwx| \le n$
- $(\forall i \geq 0) \ uv^i w x^i y \in L$

Lemat Ogdena

Lemat Ogdena - niech L - język bezkontekstowy. Instnieje wtedy n - (stała pompowania) zależna od danego języka L taka, że jeśli w słowie $z \in L$ oznaczymy $\geq$ n liter to z możemy zapisać jako z = uvwxy oraz:

- ullet v i x mają łącznie oznaczoną co najmniej jedną literę
- $\bullet$ vwx ma co najwyżej n oznaczonych liter
- $(\forall i \ge 0) \ uv^i w x^i y \in L$

Rozwiązanie

0.1 L.o.P dla języków bezkontekstowych

Najpierw sprawdźmy czy zadanie da się rozwiązać za pomocą L.o.P dla języków bezkontekstowych.

Załóżmy nie wprost, że L - bezkontekstowy. Weźmy z takie, że $z \in L \land z = a^l b^l c^k$, gdzie $l = n+1 \land l \neq k$ i $|z| \geq n$ (n - stała z L.o.P).

$$\#\mathbf{1}: k = l - 1, v = aa, x = bb$$

1.
$$i = 0, z = a^{l-2}b^{l-2}c^k = a^{l-2}b^{l-2}c^{l-1}$$

2.
$$i = 1, z = a^l b^l c^k = a^l b^l c^{l-1}$$

3.
$$i > 2$$
, $z = a^{l-2(i-1)}b^{l-2(i-1)}c^k = a^{l-2(i-1)}b^{l-2(i-1)}c^{l-1}$

$$\# 2 : k = l + 1, v = cc, x = \epsilon$$

1.
$$i = 0, z = a^l b^l c^{k-2} = a^l b^l c^{l-1}$$

2.
$$i > 1$$
, $z = a^l b^l c^k = a^l b^l c^{l-1+2i}$

#3:
$$k \le l-2, v=a, x=b$$

1.
$$i = 0, z = a^{l-1}b^{l-1}c^k$$
, gdzie $k \le l-2 < l-1$

2.
$$i = 1, z = a^l b^l c^k$$

3.
$$i > 2$$
, $z = a^{l+i-1}b^{l+1-1}c^k$, gdzie $k < l-2 < l-1 < m+i-1$

$$\#4: k \ge l+2, v=c, x=\epsilon$$

1.
$$i = 0, z = a^l b^l c^{k-1}$$
, gdzie $k - 1 > l + 1$

2.
$$i = 1, z = a^l b^l c^k$$

3.
$$i > 2$$
, $z = a^l b^l c^{k+i-1}$, gdzie $k+i-1 > l+2$

Niestety L.o.P. nie zadziałał - każdy rozważany wyżej przypadek należy dalej do języka.

Lemat Ogdena

Zadanie to da się jednak rozwiązać używając Lematu Ogdena.

Załóżmy nie wprost, że L - bezkontekstowy. Niech n - stała z **Lematu Ogdena**. l=n+1 a $z=a^lb^lc^{l!+l}$. Musimy ozanczyć co najmniej n liter, więc oznaczamy całe b^l . Nasze vwx ma ozanczonych co najwyżej n liter. Oznacza to, że rozpatrywane przez nas części z muszą zawierać:

- 1. przynajmniej jedno a i jedno b,
- 2. tylko oznaczone b,
- 3. przynajmniej jedno c i jedno oznaczone b,

Nie możemy jednocześnie pompować a i c.

$$\#\mathbf{1}: vx = b^k, n \ge k \ge 1$$

$$i = 0$$
, $a^l b^{l-k} c^{l!+l} \notin L$

$$\#2: vx = b^k c^j, n \le k+j, k, j \ge 1$$

$$i = 0$$
, $a^l b^{l-k} c^{l!+l-k} \notin L$

#3:
$$vx = a^k b^j$$
, $n \le k + j$, $k, j \ge 1$, niech $i = l!/j + 1$

$$i = 0, a^{l+(l!/j)*k}b^{l+(l!/j)*j}c^{l!+l} = a^{l+(l!/j)*k}b^{l!+l}c^{l!+l} \notin L$$

Z powyższych zapisów wynika, że dla wybranego słowa z z języka L oraz dowolnego podziału spełniającego założenia **Lematu Ogdena** znajdziemy i takie, że słowo $z' = uv^iwx^iy \notin L$. Sprzeczność z założeniami -> L nie jest bezkontekstowy.